

فاجعه زیست محیطی معطل بوروکراسی اداری نمی‌ماند!

در حالی که آبفا و شرکت شهرک های صنعتی در باره استاندارد بودن پساب فاضلاب واحد های صنعتی توس اختلاف نظر دارند، این پساب به فاضلاب درون شهری انتقال می یابد

محیط زیست
بهاره موقتی

شهرک صنعتی توس بیش از ۹۰۰ واحد صنعتی دارد که طبق آن چه محیط زیست و آبفا می گویند، همچنان فاضلاب های صنعتی این واحدها غیر استاندارد است. برای رفع این معضل از سال های گذشته پیگیری های متعددی انجام شد تا این که در سال ۹۰ تصفیه خانه شهرک های صنعتی به بهره برداری رسید و باتوسعه شهرک های صنعتی، برای ساخت فاز دوم این تصفیه خانه نیز اقدام شد. هر چند این تصفیه خانه احداث شده اما طبق ادعای مسئولان آبفا این پساب فاضلاب با این که استاندارد دهای لازم را ندارد، به فاضلاب درون شهری انتقال می یابد. این در حالی است که پساب فاضلاب های صنعتی اگر به درستی تصفیه نشود، حاوی آلاینده ها و فلزات سنگینی است که علاوه بر ایجاد خطر برای محیط زیست، احتمال آلایندگی آب آشامیدنی و خاک و در نتیجه محصولات کشاورزی را دارد که زندگی و سلامت انسان ها را در معرض تهدید قرار می دهد. به خصوص آن که، سیستم بیولوژیکی تصفیه خانه های درون شهری، توانایی تصفیه فاضلاب صنعتی را ندارد و پساب فاضلاب های صنعتی به تصفیه خانه درون شهری غرب مشهد که مهم ترین منبع تامین کننده آب شرب مشهد است، انتقال پیدا می کند. نگرانی هازمانی شدت می یابد که ۹ سال پس از احداث تصفیه خانه هنوز برخی بحث ها درباره استاندارد نبودن خروجی پساب فاضلاب شهرک های صنعتی مطرح است. بااین همه بنا به ادعای مسئولان محیط زیست، تاکنون کارویژه ای از سوی شرکت شهرک های صنعتی برای رفع این معضل انجام نشده است.

● **نتیجه در جلسه آتی**

بااین حال هفته گذشته برای تصمیم گیری درباره این موضوع جلسه ای باحضور مسئولان شرکت آب و فاضلاب، شرکت شهرک های صنعتی و محیط زیست برگزار شده است. حسین اسماعیلیان، مدیر شرکت آب و فاضلاب استان خراسان رضوی درباره نتیجه این جلسه می گوید: «هفته گذشته ما جلسه ای را باحضور نمایندگان محیط زیست و شرکت شهرک های صنعتی برگزار کردیم که طی آن تصمیم هایی گرفته شد. از مسئولان شرکت شهرک های صنعتی خواستیم تعیین تکلیف کنند که ما به عنوان شرکت آب و فاضلاب مشهد بالاخره برنامه خود را بدانیم چرا که نماینده شرکت های شهرک

صنعتی اظهار می کرد کیفیت خروجی تصفیه خانه منطبق با استاندارد هاست در حالی که یافته های همکاران ما خلاف این موضوع را نشان می دهد. در نهایت قرار شد با محوریت سازمان محیط زیست و هماهنگی دوشرکت آب منطقه ای و شرکت آب و فاضلاب برای اندازه گیری ها وپایش کیفیت پساب خروجی اقدام کنیم و نتیجه آن در جلسه آینده ارائه شود».

● **آبفا: پساب فاضلاب تصفیه خانه شهرک صنعتی توس استاندارد نیست**
مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خراسان رضوی درباره علت دریافت این فاضلاب ها از شرکت شهرک صنعتی توس می گوید: «این مسئله مربوط به قرار دادی می شود که سال ۷۵ بین دوشرکت منعقد شده است. دلیل آن هم این بوده که فکر می کنم آن موقع این واحدهای صنعتی مشکلات زیست محیطی متعددی داشتند، طوری که فاضلاب خام را راه می کردند و این فاضلاب به منابع آب زیرزمینی نفوذ می کرده و باعث آلودگی سفره های آب زیرزمینی می شده که محل تامین آب شرب مشهد بوده است. برای همین در آن زمان تصمیم گیری بر اساس بدو بندتر بوده است». وی در پاسخ به این که شرکت آب و فاضلاب بابت انتقال فاضلاب از شرکت شهرک های صنعتی چه میزان مبلغی دریافت می کند، می گوید: «مدت قرار دادی که در آن زمان بین این دوشرکت منعقد شده نامحدود است اما از الزامات آن قرار داد این است که باید هزینه های مربوط به انتقال، به آب و فاضلاب پرداخت شود که متاسفانه از سال ۹۰ هیچ گونه پرداختی نداشته اند. همچنین ما قبول کردیم از آن ها پساب و نه فاضلاب را تحویل بگیریم. خود شرکت شهرک های صنعتی می گوید این فاضلاب تصفیه شده است اما این گونه نیست و استاندارد دهای لازم را ندارد. ابتدا بنا بود هر واحد صنعتی پیش تصفیه های خودش را انجام دهد و فاضلاب را به حد فاضلاب شهری برساند چون آب و فاضلاب صنعتی را نمی توان به آب و فاضلاب شهری وصل کرد. مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب خراسان رضوی با اشاره به این که حتی در واحدهای داخل شهر اگر به طور مثال رستورانی وجود داشته باشد که آلایندگی متفاوتی داشته باشد، باید حتما فاضلابش را تصفیه کند و پس از آن که به حد استاندارد شهری برساند، حق وصل آن را به فاضلاب شهری دارد، می گوید: «واحدهای صنعتی هم باید همین کار را می کردند بنابراین بعدا تصمیم می گیرند که یک تصفیه خانه متمرکز ایجاد کنند و شرکت آب و فاضلاب، خروجی پساب فاضلاب آن ها را به شبکه فاضلاب شهری وصل کند». مدیرعامل آبفا

درباره روش صحیح استفاده از این فاضلاب ها می گوید: «ما تاکیدمان به عنوان شرکت آب و فاضلاب این است که اگر خروجی فاضلاب تصفیه خانه ها، استاندارد دهای لازم را داشته باشد، حیف است دوباره با فاضلاب شهری ترکیب شود و دوباره در فرایند تصفیه قرار بگیرد بلکه برای استفاده مجدد از این پساب فاضلابی که در تصفیه خانه انجام می شود، باید برنامه ریزی های بهتر و کاربردی تری تعریف شود». بااین حال اسماعیلیان بار دیگر با تاکید بر این که هم اکنون فاضلابی که وارد شبکه فاضلاب مشهد می شود استاندارد دهای لازم را ندارد، ادامه می دهد: «این مسئله باعث می شود هم به خطوط لوله ما آسیب برسد و هم فرایند تصفیه این فاضلاب، فاضلاب ما را نیز دچار مشکل کند بنابراین ما تاکید داریم هرچه زودتر با کیفیت پساب ورودی به شبکه فاضلاب مشهد ارتقا یابد و به حد استاندارد برسد یا این که از داخل سیستم قطع شود».

● **سازمان محیط زیست به عملکرد آب و فاضلاب هم انتقاد دارد**

سوال دیگری که مطرح می شود این است که شرکت آب و فاضلاب مشهد با این فاضلاب های صنعتی که قابل تصفیه در سیستم های تصفیه خانه درون شهری نیست، چه می کند؟ اسماعیلیان در این باره می گوید: «همین مسئله برای ما هم مشکل ایجاد کرده است و الان سازمان محیط زیست به ما هم ایراد دارد و ما هم زیر سوال هستیم البته نسبت حجم این فاضلاب به نسبت کل فاضلابی که وارد تصفیه خانه های ما می شود، نسبت مشخصی است. مانگران این هستیم که با توجه به توسعه واحدهای صنعتی، میزان این فاضلاب بیشتر شود. ما خودمان هم در معرض نظارت سازمان محیط زیست قرار داریم. قطعاً اگر فاضلاب های شهرک صنعتی قطع شود، کیفیت خروجی پر کند آ باد خیلی بهتر خواهد شد ولی اگر ما روند تحویل آن را قطع کنیم چه اتفاقی می افتد؟ اگر قطع شود مشکل زیست محیطی و آلودگی در آن جا به وجود می آید و کل کارخانجات بلا تکلیف می مانند».

● **شرکت شهرک های صنعتی: پساب فاضلاب صنعتی استاندارد است**

رضا شجاعی، مدیرعامل شرکت شهرک های صنعتی درباره پساب فاضلاب صنعتی می گوید: «فاز اول تصفیه خانه توس ۱۲ میلیون تومان برآورد می شود و برای تولید هر کیلوژ غران بین ۷۵ تا ۸۰ کیلوگال ز غفران نیاز است.

و خرید و فروش ز غفران یک سازو کار مشخص داشته باشد.

احتشام در ادامه اظهار کرد: امروز قیمت تمام شده هر کیلو ز غفران برای ز غفران کاران باتوجه به کیفیت آن بین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیون تومان برآورد می شود و برای تولید هر کیلوژ غفران بین ۷۵ تا ۸۰ کیلوگال ز غفران نیاز است.

هایی در آزمایشگاه های معتمد انجام شده که نشان می دهد خروجی تصفیه خانه استاندارد است چون از همان آب خودمان هم برای فضای سبز استفاده می کنیم اما احتمال می دهم در خط انتقال اتفاقاتی می افتد که آن را غیر استاندارد نشان می دهد». وی ادامه می دهد: «تصفیه خانه ها فاضلاب را تصفیه می کنند و خروجی آن را به آب منطقه ای یا به تصفیه خانه تحویل می دهند چرا که اگر بخواهد از آذساز ی شود، اتفاقات دیگری برای آب می افتد. برای همین بحث مستقل بودن تصفیه خانه نیست، بالاخره خروجی استاندارد تصفیه خانه باید به یک جایی تحویل شود، برای همین در توس این خروجی تحویل فاضلاب شهری می شود، در نهایت به تصفیه خانه می رود و مجدد تصفیه می شود». وی در پاسخ به این سوال که برای کاهش مشکلات زیست محیطی ایجاد شده توسط این فاضلاب صنعتی چه اقداماتی انجام داده اید، می گوید: «هم اکنون طبق آزمایش ها خروجی ما استاندارد است اما باتوجه به حجم بالای فاضلاب و رشد صنعت، در حال اجرای فاز دوم تصفیه خانه هستیم و توسعه فاضلاب را خواهیم داشت. فاز اول آن هم سال ۹۰ انجام شده است. همچنین هر یک از واحدهای صنعتی وظیفه دارند بایک حد خاصی از آلودگی، فاضلاب خود را را کنند. مواردی که از حد استاندارد خارج باشند، خودشان موظف اند تصفیه خانه ای داشته باشند و حداقل در حدی که مجاز است، فاضلاب شان بیرون بیاید. با هماهنگی محیط زیست و با واحدهایی که بیشتر از حد مجاز آلایندگی دارند، بر خوردمی شود». شجاعی در پاسخ به این سوال که آیا پیش از این آزمایش ها مربوط به استاندارد دیاستاندارد نبودن پساب فاضلاب انجام نشده است، می گوید: «آزمایش ها انجام شده و مشکلی نداشته، این ادعای جدید آب و فاضلاب است. شاید در این ۹ سال مشکل نداشته و این اتفاق به تازگی افتاده باشد که احتمالاً مربوط به خط انتقال است».

● **هزینه تولید ۱۰ برابر قیمت ۴ برابر**

رئیس جهاد کشاورزی استان نیز با حمایت از قیمت تعیین شده برای هر کیلوژ غفران در گفت و گو با خراسان رضوی اظهار کرد: قیمت تعیین شده هم به نفع صادر کنندگان است و هم به نفع تولید کنند و زیراطلی سال های اخیر ز غفران کار سود چندانی از این بازار نمی برد.

اورانی توضیح داد: در بررسی هزینه های تولید ز غفران طی ۱۰ سال گذشته مشخص شد که هزینه تولید هر کیلو ز غفران در سال ۸۸ برای کشاورز ۷۲۰ هزار تومان و قیمت این محصول در بازار حدود دو میلیون و ۲۵۰ هزار تومان بوده است این بررسی در سال ۹۸ نشان می دهد هزینه تولید هر کیلوگرم ز غفران برای کشاورز به حدود ۷/۲ میلیون تومان رسیده ولی متوسط قیمت ز غفران در بازار سال گذشته حدود هشت میلیون تومان است. یعنی هزینه های تولید ز غفران برای کشاورز ۱۰ برابر شده ولی قیمت این محصول در بازار تنها چهار برابر افزایش داشته و کشاورز متضرر شده است.

● **رقابت منفی صادر کنندگان و ضرر تولید کنندگان**

وی ادامه داد: به همین دلیل ما می گوئیم قیمت تعیین شده به سود ز غفران کار و صادر کننده است اما سؤال این جاست چرا در حالی که ۹۰ درصد ز غفران دنیا را تولید می کنیم قیمت ز غفران را ماتعین نمی کنیم؟ دلشیر رقابت منفی صادر کنندگان ما در خارج کشور است. صادر کنندگان ما باید در خارج کشور یک قیمت پایه برای ز غفران ایرانی تعیین کنند و کمتر از آن قیمت، فروش نکنند اما متاسفانه این اتفاق نمی افتد و قیمت ز غفران ایرانی به رغم کیفیت بسیار بالای آن در بازار جهانی پایین است.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان در ادامه افزود: نتیجه این رقابت منفی صادر کنندگان متضرر شدن تولید کنندگان است. زیرا صادر کننده برای این که بتواند سود خود را ثابت نگاه دارد و متضرر نشود قیمت خرید ز غفران از کشاورز را پایین نگاه می دارد.

اورانی درباره افزایش ۱۰۰ درصدی قیمت تعیین شده نسبت به قیمت سال گذشته و تأثیر آن روی بازار این محصول گفت: اگر

● **نبود اقدام موثر شرکت شهرک های صنعتی برای احداث تصفیه خانه مستقل**

از سوی دیگر محمد عرفانی، معاون نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط زیست استان خراسان رضوی درباره اقدامات شرکت شهرک های صنعتی برای رفع مشکلات پساب فاضلاب های صنعتی می گوید: «این مسئله مدت هاست محقق نشده است، از طرفی فاضلابی که وارد تصفیه خانه های بیولوژیکی آب و فاضلاب می شود، منجر به تغییر فرایند تصفیه می شود. چون فرایند تصفیه شرکت آب و فاضلاب فقط به صورت بیولوژیک است و آن جاقط باید فاضلاب بهداشتی وارد شود»، وی ادامه می دهد: «این در حالی است که اگر فاضلاب واحدهای صنعتی مدیریت شود و به یک تصفیه خانه متمرکز انتقال یابد، از آن می توانیم برای آبیاری فضای سبز شهرک صنعتی توس و فضای سبزی که در مسیر ویرانی شان دیز ایجاد شده، بهره مند شویم ضمن این که موجب می شود آب از غرب مشهد به سمت شرق و کشف رود رود و باعث ایجاد آلودگی و تبعات ناشی از آن نشود». این مقام محیط زیست در پاسخ به این که پیگیری های شما از شرکت شهرک های صنعتی به کجا رسیده است، می گوید: «پیگیری های ما از شرکت شهرک های صنعتی نشان می دهد اقدام موثری انجام نداده اند تا فاضلاب را در درون همان شهرک تصفیه و مدیریت کنند». بدون شک به دلیل اهمیت استاندارد بودن پساب فاضلاب های صنعتی و جلوگیری از فاجعه های زیست محیطی، این موضوع به جای آن که گرفتار بوروکراسی های اداری شود باید هر چه سریع تر توسط دو طرف و مراجع دارای صلاحیت بررسی شود و اگر پساب فاضلاب صنعتی استاندارد دهای لازم را ندارد، قبل از انتقال به فاضلاب های شهری به درستی تصفیه شود تا نگرانی های موجود بر طرف شود.

اقتصاد
مسعود حمیدی

شورای ملی ز غفران برای اولین بار قیمت پایه هر کیلو نگین ز غفران را قیمت گذاری و مبلغ ۲۰ میلیون تعیین کرد (یعنی تقریباً دو برابر قیمت فعلی) تا این محصول استراتژیک استان توان صادراتی بیشتری داشته باشد، با این حال اگر چه این تصمیم به نفع تولید کننده است اما ممکن است با افزایش قیمت در بازار، مصرف داخلی را با مشکل مواجه کند. به گزارش خراسان رضوی، هر سال با آغاز فصل برداشت ز غفران از کشتزار های این محصول در استان، بحث خرید و فروش طلای سرخ، قیمت گذاری ها و حضور دلال ها در بازار پر سود این محصول داغ می شود. خراسان رضوی پیش از این در گزارشی در تاریخ ۹۹/۷/۳ به این موضوع پرداخته است. محصولی که ۹۵ درصد بازار جهانی آن در اختیار ایران است و حدود ۹۰ درصد محصول تولید شده کشور در استان های خراسان رضوی و جنوبی انجام می شود. بنا بر اذعان مدیر امور باغبانی جهاد کشاورزی استان، امسال ۹۳ هزار هکتار از زمین های زرخیز استان زیر کشت ز غفران رفته است که نسبت به سال گذشته افزایش دو هکتاری را نشان می دهد. سال گذشته ز غفران کاران ۳۲۳ تن ز غفران از مزارع خود برداشت کرده اند که از این میزان ۶۹ تن آن را دولت در قالب خرید تضمینی به ارزش ۶۳۹ میلیارد تومان خریداری کرده است اما برخی ز غفران کاران هنوز مطالبات خود را کامل دریافت نکرده اند و برای امسال دولت هنوز برنامه ای در خصوص خرید تضمینی و قیمت ز غفران اعلام نکرده است. در چنین شرایطی شورای ملی ز غفران روز پنج شنبه در نشست خود قیمت این محصول را تعیین کرد.

● **قیمت ۲۰ میلیونی برای هر کیلوژ غفران**

رئیس شورای ملی ز غفران در گفت و گو با خراسان رضوی در این باره اظهار کرد: در نشست روز پنج شنبه که با حضور اعضای شورای ملی ز غفران، متولیان بخش دولتی، تولید کنندگان و صادر کنندگان ز غفران و برخی اعضای مجلس برگزار شد، جمع بندی نهایی در باره قیمت ز غفران به این ترتیب بود که